

Projekt Wykonawczy

BUDOWA ZESPOŁU SZKOLNO-PRZEDSZKOLNEGO WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ TECHNICZNĄ

Dz. nr: 309/1026, 309/1027; AM-01; Nadolice Wielkie
ul. Wiedzy, 55-003 Nadolice Wielkie

ETAP II

PROJEKT INSTALACJI BMS

BRANŻA	ZESPÓŁ OPRACOWUJĄCY	PIECZĘĆ I PODPIS
INSTALACJE BMS	OPRACOWANIE: mgr inż. Arkadiusz Szpila nr uprawnień: 516/01/DUW uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych	
	SPRAWDZAJĄCY: mgr inż. Tadeusz Maślowski nr uprawnień: 261/00/DUW uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych	

Spis Treści

1	Przedmiot opracowania	4
2	Podstawa opracowania	4
3	Zakres opracowania.....	4
4	Zakres robót dla wykonawcy systemu BMS	4
5	Wytyczne ogólne wykonania instalacji BMS	5
6	Specyfikacja techniczna elementów systemu BMS	5
6.1	Serwer BMS i stacja robocza	5
6.2	Oprogramowanie BMS	5
6.3	Serwery automatyki	5
6.4	Widok graficzny instalacji	5
6.5	Rozdzielnice BMS	6
7	Opis zakresu systemu BMS	6
7.1	Instalacje elektryczne	6
7.2	Instalacje sanitarne.....	6
8	Trasy kablowe	7
9	Ochrona przed porażeniem i wymagania BHP	7
10	Wytyczne branżowe	8
10.1	Wytyczne dla branży elektrycznej	8
10.2	Wytyczne dla branży sanitarnej	8
11	Uwagi końcowe	8

SPIS RYSUNKÓW:

BRANŻA	L.P.	Tytuł. rysunku	skala	Numer rys.
BMS	1.	TOPOLOGIA SIECI BMS	---	BMS.PW.E2.S1

BCM ARCHITEKCI SP. Z O.O.

ul. Purkyniego 1/413, 50-155 Wrocław

NIP: 897-180-51-01, REGON: 360666303

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, VI Wydział Gospodarczy
KRS 0000549986, kapitał zakładowy 6.000 PLN

tel.: +48 71 342 38 89

tel. kom: +48 600 908 900

biuro@bcmarchitekci.pl

www.bcmarchitekci.pl

1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest dokumentacja wykonawcza systemu BMS (ang. Building Management System) **ETAP 2** dla inwestycji:

ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY WRAZ
Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ TECHNICZNĄ

NADOLICE WIELKIE
ul. Wiedzy, 55-003 Nadolice Wielkie
działki nr: 309/1026, 309/1027; AM-01; Nadolice Wielkie

Projektowany system automatyki i BMS będzie oparty o powszechnie stosowane, otwarte standardy komunikacyjne: BACnet oraz Modbus, wykorzystywane na poziomie obiekowym oraz sieć ethernet na poziomie zarządzania.

2 Podstawa opracowania

- uzgodnienia z Inwestorem
- aktualne Polskie Normy i przepisy prawne
- uzgodnienia międzybranżowe

3 Zakres opracowania

Wszystkie elementy znajdujące się w zakresie systemu BMS zostały opisane w pkt. 7 – „Opis zakresu systemu Automatyki & BMS”.

Rozmieszczenie urządzeń wchodzących w skład systemu BMS pokazano na rysunkach branży BMS.

4 Zakres robót dla wykonawcy systemu BMS

Zakres prac będzie obejmował dostawę i montaż w pełni przetestowanego, wyregulowanego i ukończonego systemu BMS. Wykonawca powinien wykonać wszystkie powierzone mu prace z należytą starannością, zgodnie ze sztuką budowlaną i w oparciu o fabrycznie nowe urządzenia i materiały.

Zakres prac wynika z projektu wykonawczego systemu BMS, odpowiednich norm i przepisów, wymagań Inwestora oraz koordynacji międzybranżowej. Roboty będą obejmowały materiały i robociznę wymaganą dla ukończenia prac związanych z instalacją w taki sposób, by była ona gotowa do eksploatacji.

- W zakres prac Wykonawcy systemu BMS wchodzi m.in.:
- dostawa i montaż urządzeń peryferyjnych systemu BMS,
- dostawa i ułożenie przewodów kablowych,
- prefabrykacja, dostawa i montaż szaf sterowniczych,
- dostawa i montaż serwerów automatyki, sterowników obiektowych, switchy, konwerterów.
- dostawa i podłączenie serwera BMS,
- dostawa i instalacja licencji oprogramowania systemu BMS, utworzenie bazy danych, wykonanie grafik, raportów i konfiguracji,
- szkolenie użytkownika,
- wykonanie prób, uruchomień i testów,
- wykonanie oznakowania,

- wykonanie dokumentacji powykonawczej.

5 Wytyczne ogólne wykonania instalacji BMS

Okablowanie zasilające prowadzone będzie w korytkach kablowych lub rurkach PVC zgodnie z wytycznymi projektu elektrycznego oraz obowiązującymi normami i sztuką budowlaną. Wszystkie przewody oraz użyty osprzęt elektryczny muszą posiadać certyfikaty dopuszczenia oraz deklaracje zgodności z polskimi normami branżowymi. W/w dokumenty zostaną dostarczone dla inwestora i dołączone do dokumentacji powykonawczej. Należy uwzględnić następujące wymagania dotyczące prowadzenia okablowania magistralnego do celów BMS:

- okablowanie pionowe prowadzić w szachtach teletechnicznych/elektrycznych i mocować opaskami kablowymi w taki sposób aby nie dopuszczać do nadmiernego naprężenia przewodów pod wpływem własnego ciężaru,
- okablowanie poziome prowadzić swobodnie, nie dopuszczając aby były naprężone,
- przepusty przez granice stref pożarowych uszczelnić masą ognioodporną do odporności pożarowej przejścia zgodnie z projektem architektonicznym,
- przewody na całej długości między łączonymi urządzeniami lub od urządzeń do punktów dystrybucyjnych muszą być ciągłe, wolne od sztukowania, zagnieceń, nacięć lub złamań,
- przewody biegnące w przestrzeni między stropem a sufitem podwieszanym będą mocowane do konstrukcji sufitu.

6 Specyfikacja techniczna elementów systemu BMS

Stanowi opracowanie ETAPU 1.

6.1 Serwer BMS i stacja robocza

Stanowi opracowanie ETAPU 1.

6.2 Oprogramowanie BMS

Stanowi opracowanie ETAPU 1.

6.3 Serwery automatyki

Stanowi opracowanie ETAPU 1.

6.4 Widok graficzny instalacji

Dla projektowanych instalacji zostaną opracowane grafiki prezentujące pracę systemu. Każda z grafik zawiera dany układ np. układ centrali wentylacyjnej itd.

Dla każdego układu zostanie opracowana osobna grafika.

Na grafikach będą umieszczone wszystkie niezbędne informacje z możliwością zmiany nastaw i sterowania.

Na grafikach znajdują się następujące nastawy m.in.:

- stany pracy;
- alarmy;
- parametry (temperatura, ciśnienie itd.) – wartości zadane;

- parametry (temperatura, ciśnienie itd.) – wartości minimalne;
- parametry (temperatura, ciśnienie itd.) – wartości maksymalne;
- wyłączenie urządzenia;
- włączenie trybu pracy automatycznej urządzenia;

System będzie posiadał tryb ręczny wszystkich urządzeń (załączanie/wyłączanie, zadawanie obrotów, % otwarcia zaworów) możliwy z poziomu stacji roboczej BMS (komputer PC).

W trybie „auto” możliwość ingerencji w system możliwy jest tylko przez osobę uprawnioną. Wszystkie parametry wpływające na pracę systemu (regulatory PID, setpointy i progi alarmowe) będą dostępne z poziomu stacji roboczej BMS (komputer PC).

6.5 Rozdzielnice BMS

Stanowi opracowanie ETAPU 1.

7 Opis zakresu systemu BMS

7.1 Instalacje elektryczne

• Monitorowanie instalacji PV

Branża elektryczna dostarczy falowniki instalacji PV wyposażone w moduł komunikacyjny Modbus RTU. Wykonawca branży BMS poprowadzi okablowanie magistralne pomiędzy rozdzielnicą systemu BMS (BMS1 / BMS2), a modułami komunikacyjnymi falowników PV.

ETAP 2

Falownik PV – 1szt.

7.2 Instalacje sanitarne

• Centrale wentylacyjne

Branża sanitarna dostarczy centrale wentylacyjne:

ETAP 2

AHU.6.1, AHU.6.2;

Automatyka central wentylacyjnych znajduje się po stronie wykonawcy/dostawcy instalacji sanitarnych.

Centrale wentylacyjne zawiadują pracą przynależnych urządzeń VRF i wentylatorów wywiewnych.

Okablowanie, podłączenie i uruchomienie znajduje się po stronie wykonawcy/dostawcy instalacji sanitarnych.

Sterowanie oraz monitoring realizowany będzie poprzez protokół komunikacyjny Bacnet IP / Modbus TCP/IP.

Wykonawca branży BMS poprowadzi okablowanie magistralne pomiędzy rozdzielnicą systemu BMS (BMS2), a modułami komunikacyjnymi central wentylacyjnych.

• Pompy ciepła

Na etapie 1 branża sanitarna dostarczy instalację pomp ciepła wraz ze sterownikami. Sterowniki instalacji pomp ciepła będą zlokalizowane w pom. P.52 (pom. pomp ciepła) oraz w pom. 0.20 (pom. kotłowni gazowej i pomp ciepła).

Automatyka pomp ciepła znajduje się po stronie wykonawcy/dostawcy instalacji sanitarnych.

Okablowanie pomiędzy pompami ciepła a ich sterownikiem, podłączenie i uruchomienie znajduje się po stronie wykonawcy/dostawcy instalacji sanitarnych.

Sterowanie oraz monitoring realizowany będzie poprzez protokół komunikacyjny Modbus RTU.

Na etapie 2 branża BMS wykona intergrację do systemu pomp ciepła z etapu 2.

Integracja z systemem BMS obejmuje pompy ciepła (2szt.):

ETAP 2

PC.E2.1; PC.E2.2.

Na etapie 1 wykonawca branży BMS poprowadzi okablowanie magistralne pomiędzy rozdzielnicą systemu BMS (BMS1 / BMS2), a modułem komunikacyjnym sterownika pomp ciepła zlokalizowanych w pom. 0.20.

• Integracja liczników ciepła

Branża sanitarna dostarczy liczniki ciepła (lub wykorzysta elektroniczne pompy z funkcją licznika ciepła), wraz z nakładkami komunikacyjnymi, umożliwiającymi komunikację po protokole Modbus RTU.

Wykonawca systemu BMS poprowadzi okablowanie magistralne pomiędzy licznikami, a rozdzielnicą systemu BMS (BMS2).

ETAP 2

Obejmuje 3szt. liczników ciepła – pokazane na rysunku:

BMS.PW.E2.S1.

8 Trasy kablowe

Trasy kablowe prowadzone będą w korytkach kablowych - stalowych, ocynkowanych, perforowanych oraz w rurkach instalacyjnych.

Przewody prowadzone będą na infrastrukturze braży elektrycznej i teletechnicznej, wspólnie z instalacjami elektrycznymi oraz teletechnicznymi.

Początkiem tras kablowych będą rozdzielnice BMS.

9 Ochrona przed porażeniem i wymagania BHP

Dodatkową ochroną przeciwporażeniową będzie samoczynne wyłączanie zasilania. Instalacja będzie wykonana w układzie TN-S z dodatkowym przewodem ochronnym PE. Do przewodu ochronnego PE należy przyłączyć wszystkie metalowe obudowy rozdzielnic oraz styki ochronne obwodów odbiorczych.

Podczas rozruchu oraz eksploatacji należy przestrzegać ogólne przepisy BHP obowiązujące w danym zakładzie. W szczególności należy zwrócić uwagę na:

- prowadzenie prac montażowych i sprawdzianów w obwodach elektrycznych przy wyłączonym napięciu;
- zawsze przed przystąpieniem do prac sprawdzić czy w miejscu pracy nie ma napięcia i zabezpieczyć się przed jego włączeniem;
- obecność drugiej osoby przy czynnościach wykonywanych przy włączonym napięciu;

- przeprowadzenie pomiarów oporności izolacji przewodów i skuteczności ochrony przeciwporażeniowej na zgodność z obowiązującymi normami, a wyniki zestawić w odpowiednich protokołach i przekazać Użytkownikowi;
- wykonanie ochrony przeciwporażeniowej musi być zgodne z wymaganiami przepisów zawartych w normie IEC 60364 (Electrical Installation of Buildings);
- podłączenie wszystkich elementów metalowych rozdzielnic z szyną PE;
- przeszkolenie w zakresie obsługi, konserwacji oraz przepisów BHP personelu obsługującego układy automatyki i sterowania.

10 Wytyczne branżowe

10.1 Wytyczne dla branży elektrycznej

Należy dobrać urządzenia elektryczne (falownik PV) aby możliwa była wymiana danych z systemem BMS za pomocą odpowiednich, opisanych wyżej, protokołów komunikacyjnych.

10.2 Wytyczne dla branży sanitarnej

Należy dobrać urządzenia mechaniczne, oraz jeżeli to konieczne wyposażyć w odpowiednie modyły komunikacyjne, aby możliwa była wymiana danych z systemem BMS za pomocą odpowiednich, opisanych wyżej, protokołów komunikacyjnych.

11 Uwagi końcowe

Instalację należy wykonać zgodnie z :

1. Ustawą z dnia 07.07.1994r.- Prawo budowlane (tj. Dz.U. nr 156 z 2006r., poz.1118 z późn. zm.),
2. Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002r. – w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. nr 75, poz.690 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej,
4. Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.06.2010r. – w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. nr 109, poz. 719),
5. Obwieszczenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Dz. U. Nr 169, poz. 1650, z późniejszymi zmianami,
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 01.10.2008 r. w sprawie wymagań Dobrej Praktyki Wytwarzania Dz. U. Nr 184 poz. 1143 z późniejszymi zmianami,
- 7.- PN-HD 60364-4-41:2009 pt. „Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 4-41:
8. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa - Ochrona przed porażeniem elektrycznym”,
- 9.- PN-IEC 60364-5-523:2001 pt. „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Obciążalność prądowa długotrwała przewodów”,
- 10.- N SEP-E-004:2004 pt. "Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Projektowanie i budowa",
- 11.- PN-EN 61140:2005 Ochrona przed porażeniem prądem elektrycznym -- Wspólne aspekty instalacji i urządzeń
- 12.- PN-IEC 60364-1:2000 pt. „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Zakres, przedmiot i wymagania podstawowe”,
- 13.- PN-E-05115:2002 pt. „Instalacje elektroenergetyczne prądu przemiennego o napięciu wyższym od 1kV”,

14.- PN-HD 60364-5-54:2007 pt. „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Uziemienia i przewody ochronne, przewody połączeń ochronnych”,

15.- PN-IEC 60364-4-43:1999 pt. „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych.

Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przed prądem przetężeniowym”.

16.- PN-EN 62424 pt. „Specyfikacja inżynierii sterowania procesem -- Przedstawienie wniosków w postaci diagramów P&I do wymiany danych między narzędziami P&ID i PCE-CAE”.